

## Tilburg University

### Waarborg van werk

Meulendijks, P.J.F.G.

*Published in:*  
Maandschrift Economie

*Publication date:*  
1997

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

*Citation for published version (APA):*  
Meulendijks, P. J. F. G. (1997). Waarborg van werk. *Maandschrift Economie*, 61(1), 1-2.

#### General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

#### Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

## Waarborg van werk

DR. P.J.F.G. MEULENDIJKS

De nationale en internationale arbeidsmarktproblematiek zijn regelmatig terugkerende onderwerpen van nationale en internationale rapporten. Onder de titel 'Waarborg van werk' vraagt het NRC Handelsblad van zaterdag 18 januari j.l. aandacht voor het recent verschenen WRR-rapport 'Tweedeling in perspectief'. De conclusie van het rapport dat de 'waarborg van werk tot een kerntaak van de overheid zal uitgroeien' zou niets anders inhouden dan het advies om meer zogeheten 'Melkertbanen' te creëren. Dit is volgens de hoofdredacteur een afschuwelijk perspectief.

De (sociologische) kerngedachte, reeds naar voren gebracht in het 1990-WRR-rapport 'Werkend perspectief' en nu wederom in 1997, is dat arbeid als een vorm van maatschappelijke participatie moet worden beschouwd. Het dieptepunt van de arbeidsparticipatie in Nederland lag volgens de meest recente gegevens van de OESO met 56 % in het midden van de jaren tachtig. Vanaf 1986 loopt de participatiegraad weer op en de deregulerings- en flexibiliseringsmaatregelen, die in de jaren negentig zijn genomen, gaan tot nu toe gepaard met een significant hogere werkgelegenheids-groeivoet en een geringer werkloosheidspercentage ten opzichte van die in de Europese Unie. Om de toch nog hoge werkloosheid van ongeveer 6,5 % en de wanverhouding tussen inactieven en actieven met een hieruit resulterende hoge sociale premiedruk te verlagen moet de 'werkelijk actieve' arbeidsparticipatie per definitie vergroot worden. Maar hoe?

De WRR pleit voor een 'versterkte beweging in de richting van de waarborging van werk'. Juist deze zinsnede leidt in het NRC-artikel tot de furieuze opmerking dat deze gedachte leidt tot een radicaal standpunt van de raad in de zin van: 'De waarborg van werk zal niet alleen uitgroeien tot kerntaak van de overheid, maar het zal tevens de grondslag vormen van het toekomstige stelsel van sociale zekerheid.' Hier wordt een orwelliaans toekomstscenario geschetst 'van een overheid die op mega-schaal collectieve banen scheidt en die de sociale zekerheid omvormt tot een instrument van arbeidsplicht. De financiële waarborg, het traditionele uitgangspunt van de sociale zekerheid, zou plaats moeten maken voor de waarborg van werk.' Dit nu is een gevaarlijk idee, aldus het NRC-artikel. Immers, 'werkgelegenheid, ook laaggeschoold werk, is in eerste instantie een zaak van de markt en niet van Melkertbanen'.

Wij zijn het met deze laatste opvatting volkomen eens. Maar het probleem is wel dat de markt nog steeds niet goed werkt, in Nederland niet en in de Europese Unie al helemaal niet. Laten we daarom, mede geïnspireerd door de twee voorlaatste redactionele commentaren van Douben en Kolnaar in dit Maandschrift, ons oude recept voor de oplossing van de arbeidsmarktproblematiek, ook voor het werkloosheidsprobleem aan de onderkant van de arbeidsmarkt, hier nog eens kort samenvatten.

1. Als door institutionele omstandigheden de arbeidsmarktmarkten en/of goederenmarkten niet goed werken dient de overheid een dergelijke verstarring te doorbreken met wettelijke maatregelen die de flexibiliteit op deze markten bevorderen. Doorbreking van loon- en prijsstarheden zijn aantoonbaar goed voor de vereiste hogere economische groei.
2. Als zodoende de vereiste hogere groei wordt gerealiseerd zal niet alleen de hooggeschoolde arbeid hierbij baat hebben, maar vooral ook de laaggeschoolde arbeid. Een voorheen eventueel bestaand verdringingsproces is dan niet (meer) aanwezig. Het eenzijdige werkloosheidsprobleem i.c. het probleem van de tweedeling is dan ook opgelost.
3. Uit het vorenstaande blijkt dat de vereiste groei niet automatisch tot stand komt. Daarvoor is zowel een loonvorming nodig die zorgt via een verhoging van de winstgevendheid voor voldoende (groei van de) produktiecapaciteit, als een monetaire verruiming om te zorgen voor een volledige bezetting van deze grotere produktiecapaciteit.
4. De voorgaande punten geven aan dat een 'waarborgstaat' in principe helemaal niet nodig is. Wat er wel nodig is, is een groeipolitiek. Is de markt hiertoe niet in staat, dan zal de overheid dit moeten bewerkstelligen.
5. In het Nederlandse geval betekent dit o.m. een bevordering van de loonflexibiliteit op de arbeidsmarkt die moet leiden tot een extra reële loonmatiging. Dus afschaffing van zowel het wettelijk minimumloon als van de algemeen-verbindend-verklaring van CAO's.
6. Met het oog op de EMU-doelstelling kan hier nog aan worden toegevoegd dat een al te restrictieve monetaire politiek in het geval dat de politiek van reële loonmatiging slaagt uit den boze is. Alleen als bedoelde loonmatiging niet slaagt moet de monetaire politiek restrictief zijn, maar dan kan er ook geen sprake zijn van een waarborg van werk!